

KLIMATRIKSDAGENS

BUDSKAP INFÖR

VALET 2022

Klimatriksdagens budskap inför valet 2022

Den svenska klimatpolitiken måste omgående skärpas så att den uppfyller det vi lovat i Parisavtalet; genom omställning av transporter, industri och energiproduktion, och med ökad kollagring i skog och mark. Omställningen behöver samtidigt främja rättvisa och livskvalitet, utveckla demokrati och delaktighet, samt stärka rättigheter för människor och natur. På så sätt kan Sverige bli en klimatneutral och motståndskraftig välfärdsstat - och en global vägvisare till klimatneutralitet. Det är kärnan i de budskap som Klimatriksdag 2022 sänder till den svenska valrörelsen.

Sverige saknar idag en politik inom klimatområdet som säkrar att åtagandena i Parisavtalet uppfylls. Olika aktörer drar åt olika håll utifrån olika, ofta kortsiktiga, särintressen. Det klimatpolitiska ramverkets mål och tidsperspektiv är inte kopplat till den av vetenskapen definierade koldioxidbudget som finns kvar och vi vet inte vilket temperaturmål som Sveriges klimatpolitik utgår ifrån. Sverige misslyckas fortfarande med att uppnå 14 av de 16 miljömålen

Klimatriksdagen har presenterat en omställningsplan för nettonoll-utsläpp 2035. Den visar att Sverige kan minska de fossila utsläppen med 90 procent fram till 2035, samtidigt som vi kan öka lagringen av hundratals miljoner ton kol i skog, mark och jordbruk.

Den visar dock att det behövs ännu fler kraftfulla åtgärder än vad planen kunnat räkna in för att de fossila utsläppen inte ska överskrida den koldioxidbudget som står till Sveriges förfogande - för att hålla sig inom de temperaturmål som Parisavtalet har fastslagit.

För att komma dit måste alla samhällssektorer förenas i en strategi med systemövergripande åtgärder. Politiken behöver axla en ledande och avgörande roll och styra myndigheterna med gemensamma övergripande klimatmål och långsiktiga uppdrag

Klimatriksdagens omställningsplan innehåller hundratals förslag till åtgärder fram till 2035. I korthet ger planen följande budskap till politikerna.

- **Klimatplanerna måste rymmas inom ramen för parisavtalets mål.** Statsmakterna behöver omedelbart se till att de klimatpolitiska ramverken och utsläppsmålen håller sig inom det återstående utsläppsutrymmet (koldioxidbudgeten) för att hålla Sveriges utsläpp inom Parisavtalets angivna temperaturmål.
- **Den ekonomiska politiken och samhällsplaneringen behöver styra mot klimatneutralitet.** Ekonomin behöver styras för omställning med införande av en Klimatinvesteringsbank, samt införande av klimat- och hållbarhetsansvar i regelverk för riksbanken, andra finansiella aktörer och aktiebolag. Skattesystemet behöver styra bort från klimatskadlig konsumtion och främja rättvisa i omställningen genom t ex en klimatvärnskatt för höga inkomster.
- **Industrin behöver styras mot cirkulära flöden, energieffektivisering och fossilfrihet.** Omställningen till fossilfri stålproduktion behöver påskyndas och utvidgas till hela stålsektorn. Sverige bör driva på för att EU inför nolltilldelning av utsläppsrätter redan 2035, för att påskynda avvecklingen av fossila utsläpp. Massaindustri, cementindustri och byggindustri behöver genomgå större omställningar när det gäller materialanvändning och

cirkulära metoder. Massproduktion som inte klarar omställning till långlivade träprodukter kommer att behöva läggas ner. Plaståtervinning och raffinering behöver utvecklas.

- **Energisystemet, inklusive den biogena energin, ska sikta mot klimatneutralitet 2035.** Elanvändningen kommer i stort sett att fördubblas genom en kraftig utbyggnad av vindkraft och även solkraft. Biobränsle används bara i begränsad omfattning samtidigt som plasten i sopförbränning fasas ut så långt det går. Stora satsningar på energieffektivisering inom industri och bostadssektorn behövs. Flexibla system såväl i produktion och användning som i distribution och lagring behöver utvecklas i hela elsystemet.
- **Mobilitet och tillgänglighet måste stå i fokus för transportpolitiken inte bilarna.** Klimatmålen behöver få genomslag i all transportplanering. Stora satsningar behövs på kollektivtrafik, cykel och gång. Investeringar behövs för att föra över godstrafik från väg till järnväg och sjöfart. En kombination av förbud och incitament möjliggör detta.. Differentierade och dynamiska vägavgifter kommer att driva på minskningen av biltrafik på väg och finansiera utbyggd kollektivtrafiken. Kvarvarande bilar, lätta lastbilar och arbetsmaskiner behöver drivas med el. Digitaliseringen blir en drivkraft i omställningen från biltrafik till mobilitet och tillgänglighet.
- **Satsa på kollagring och hållbarhet i skogsbruket och våtmarker.** Upptaget och lagringen av kol i skog, mark och långlivade träprodukter behöver öka kraftigt. 20 procent av den svenska skogen bör skyddas. Skogsbruket behöver gå över till kontinuitetsskogsbruk. Avverkningen ska i betydligt högre grad gå till långlivade träprodukter som husbyggen, medan biobränslen endast tas ut från spill och restprodukter. Återvätning av utdikade marker behöver ske i stor skala.
- **Ställ om jordbruket med övergång till ett regenerativt jordbruk.** Det övergripande målet är att ställa om jordbruket från en källa till utsläpp av klimatgaser till en kolsänka som samtidigt säkrar livsmedelsförsörjningen med näringsriktig mat. Genom ekonomiska bidrag till mellangrödor och vall i växtföljden och till andra metoder som ökar kolinlagringen i marken, samt satsning på inspirationsgårdar och utbildning för regenerativa metoder kan en gradvis övergång till regenerativt jordbruk genomföras. Konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel bör gradvis fasas ut med hjälp av beskattning och regleringar.
- **Minimera konsumtionens klimatpåverkan** Mål för minskade konsumtionsrelaterade utsläpp är ett första viktigt steg. Ett stort antal åtgärder med lagstiftning och skattestyrning behövs för att begränsa klimatskadlig konsumtion som t ex ohållbart flygande, samtidigt som hållbara livsstilar främjas. Rättvisa åtgärder behövs för att de 20 procent mest välbärgade som står för 50 procent av utsläppen ska minska sin klimatpåverkan. All offentlig upphandling behöver tydliga klimatvillkor.

Bland 149 inlämnade förslag från enskilda och miljöorganisationer har Klimatriksdag 2022 röstat fram 12 förslag för att stärka demokratin, livskvaliteten, hälsan och andra mänskliga aspekter av omställningen. Tillsammans ger de fem tydliga budskap till våra folkvalda:

- **Stärk medborgarengagemanget och demokratin i omställningen.** Regeringen bör tillsätta ett särskilt medborgarråd för klimatåtgärder, liknande det som prövats i bland annat Frankrike. Statsmakterna bör också tydligt visa på klimatkrisens allvar genom att hålla veckovisa pressmöten där klimatnyheter och åtgärder presenteras för allmänheten.
- **Stärk medborgarnas kunskaper om klimatkrisen och omställningen.** Staten bör anslå en miljard kronor årligen till folkbildningsinsatser om klimat och omställning.

Undervisning om klimatkrisen bör införas i grundskolans läroplan.

- **Främja livskvalitet och hälsa samt motverka klimatskadlig konsumtion.** Regering och riksdag uppmanas införa förbud mot reklam och sponsring från företag i fossilenergiindustrin då uppmaningen till fortsatt konsumtion av fossil energi är skadligt för samhället och folkhälsan nu och i framtiden. Momsen bör göras om till en klimatom som där varors och tjänsters klimatpåverkan bestämmer momsens storlek. En allmän arbetstidsförkortning till 30 timmars arbetsvecka bör också genomföras för att främja livskvalitet framför fortsatt konsumtionsökning för människor som har tillräckligt.
- **Organisera samhället för klimatneutralitet:** Det klimatpolitiska ramverket behöver kompletteras med en nationell koldioxidbudget som begränsar den totala mängden fossilt koldioxid som Sverige får släppa ut innan vi måste nå ner till noll. Även alla Sveriges kommuner ska åläggas att arbeta efter en lokal koldioxidbudget som följs upp årligen och som kommuniceras ut till medborgarna. Samtliga subventioner som flyget får idag bör flyttas över till tågtrafiken.
- **Stärk ekosystemen och naturens rättigheter - och rättigheterna för dem som försvarar dessa.** Den globala klimaträttvisan behöver främjas genom regelverk om naturens rättigheter och genom stärkta rättigheter för människor och rörelser som arbetar för att skydda natur och urfolks livsmöjligheter. Även naturen i Sverige behöver stärkt skydd. Statens skogar ska användas till att skydda kollagret, den biologiska mångfalden, urfolkens rättigheter och rekreativsmöjligheter i första hand.

Vi uppmanar alla väljare att granska partiernas och de politiska företrädarnas vilja att sätta de avgörande framtidsfrågorna i fokus inför det riksdagsval vi nu står inför. Detta är våra budskap om vad som behöver göras.

Klimatriksdagens omställningsplan och de vinnande motionerna från Klimatriksdag 2022 finns att läsa i sin helhet på Klimatriksdagens hemsida klimatriksdagen.se